

Boj za osvoboditev živali

“To besedilo je posvečeno živalim, ki jih je ubil človeški pohlep, sebičnost in krvoželjnost. Osvoboditelji vračajo udarec v njihovem imenu in v imenu sedanjih in bodočih generacij živih bitij, ki bodo trpela in umrla za posledicami človeške okrutnosti. Zdaj branimo naše tovariše, ki so bili poklani, sežgani, zadavljeni, zastrupljeni s plinom, ustreljeni, usmrčeni z električnim tokom, odrti, povoženi, pojedeni, zaslužnjeni in udomačeni. Ljudje, pazite se!”¹

(Kričeči volk)

“Sočutje ni zločin, pravica ni zločin, resnica ni zločin. Sama zloraba živali spodbuja ljudi, da se borijo proti zlorabi živali ... kako si država upa poskušati zatreti naše gibanje, medtem ko ščiti zla vivisekcije, gojenja živali, krvave športe in vse druge grozote. Lahko zmagamo, moramo zmagati in – če se bomo borili skupaj – BOMO ZMAGALI!”²

*Robin Webb, tiskovni predstavnik ALF-a,
News and Views from the ALF Press Office*

Skupine posameznikov ne morejo mirno in pasivno prenašati človekovega zlorabljanja in človeške krutosti do živali ter dejstva, da že celo stoletje obstajajo organizacije za zaščito živali, ki z legalnim delovanjem niso uspeli narediti ničesar za njihovo resnično osvobo-

¹ *Screaming Wolf, A Declaration of War: Killing People to save Animals and the Environment, Patrick Henry Press, California, 1991.*

² *Webb, Robin, News and Views from the ALF Press Office.*

³ *Intervju z Robinom Webбом 6.10.1998, Črna luknja, Radio Študent. Robin Webb je tiskovni predstavnik ALF-a in eden izmed obtožencev v znamenitem GANDALF (okrajšava za 'Green Anarchist (GA) and ALF') sojenju, ko so bili obsojeni tudi štirje uredniki Green Anarchista ter urednik ALF Supporter's Group. Zaradi svojega pisanja v omenjenih publikacijah so bili obtoženi zarote spodbujanja k povzročanju kriminalnih dejanj. Robin pa je bil celo proglašen za Gerryja Adamsa v gibanju za osvoboditev živali.*

⁴ Isto

⁵ Isto

⁶ Isto

⁷ *ALF Supporter's Group Newsletter, januar 1998, str. 20.*

ditev. Legalen boj je po njihovem mnenju prinesel razočaranje, ker zakon ščiti samo ljudi.

Zakonodaja legalizira izkoriščanje živali na "podoben način kot je nekdanja legalizirala suženjstvo"³. Takšni zakoni so po prepričanju aktivistov nepravilni zakoni. Nepravilni zakon pa za radikalne zaščitnike živali ni nikakršen zakon. Zato v iskanju pravice kršijo zakone in tvegajo svojo svobodo za osvoboditev živali, ki je oz. naj bi bila podaljšek človeške osvoboditve.

Zakone kršijo radikalne skupine, ki jih predvsem množični mediji in politiki bolj pogosto imenujejo teroristične skupine. Sami trdijo, da niso teroristi, temveč "sočutni komandos"⁴. Izraz teroristi in sovražniki ljudi uporabljajo izkoriščevalci živali in mediji, zato da bi diskreditirali njihovo delo. "Še nedolgo tega so nas mediji predstavljali kot tipične Angleže, ki so sicer šli malo predaleč. Ko pa smo razširili svoje dejavnosti in začeli dejansko škodovati dobičkom izkoriščevalcev živali, so nas dobesedno čez noč označili za teroriste in ekstremiste."⁵ Medtem ko naj bi izkoriščevalci živali kot terorizem in nasilje označevali škodo na objektih, pa zaščitniki živali uporabljajo iste izraze za opis tistih, ki škodijo živim bitjem. Po mnenju aktivistov so živali žrtve človeških teroristov. "Teroristi so tisti, ki mučijo, koljejo in zažigajo živali v vivisekcijskih laboratorijih in v strahotnih razmerah v cirkusih, živalskih vrtovih ter intenzivni živinoreji. To so pravi teroristi, ki terorizirajo šibke in nedolžne predstavnike drugih vrst."⁶

Takoimenovani živalski aktivizem je najbolj razširjen predvsem v Veliki Britaniji in ZDA, pa tudi v Avstraliji, Skandinaviji in Španiji. Najbolj odmevne akcije se pripisujejo Animal Liberation Frontu, Animal Rights Militai, Justice Departmentu, Poultry Liberation Organisation, Hunt Retribution Squadu, Animal Rights Brigade in The Liberatorsem.

Čeprav število skupin in organizacij vedno bolj in vedno hitreje narašča, je najbolj znana in najbolj aktivna še zmeraj Animal Liberation Front, ki je nastala junija 1976 iz leta 1972 ustanovljene manjše skupine Band of Mercy. Njihov kratkoročen cilj je s pomočjo direktne akcije rešiti čim več živali, dolgoročen cilj pa je popolnoma prekiniti človeško zlorabo in pregon živali. Po mnenju konzervativnega teoretika terorizma Johna Thompsona naj bi bila zato prav "Animal Liberation Front najbolj destruktivna teroristična organizacija na svetu."⁷

ALF nima niti enega samega člana, kajti formalnega članstva ni. Podpiranje ALF-a je v načinu mišljenja in ne v plačevanju članarine. Vsak posameznik lahko postane pripadnik ALF-a z aktivnim udeleževanjem pri osvobajanju živali. Točno število aktivistov ALF-a ni znano, saj delujejo anonimno, ker so njihove akcije protizakonite. Domnevajo pa, da naj bi bilo takšnih posameznikov okrog 2000. Aktivisti delujejo individualno ali v majhnih avtonomnih skupinah, ki niso centralistično organizirane ali koordinirane. Skupine, ki nosijo ime ALF, izvajajo akcije in razširjajo njegove ideje po celem svetu.

Poznamo švedske, finske, belgijske, španske ter več avstralskih in ameriških ALF skupin, ki naj bi rešile že na tisoče živali.

Za razliko od drugih skupin ali organizacij deluje ALF v smeri trojnega cilja. Na prvem mestu je osvobajanje živali z drznim reševanjem iz laboratorijev, farm in tovarn. Rešenim živalim iščejo nove tople in prijazne domove ali pa jih namestijo v samoorganizirane čakalne enote⁸, kjer živali čakajo na novega lastnika. Drugi cilj fronte je ekonomska sabotaža v obliki povzročanja škode izkoriščevalcem živali in uničevanju lastnine, ki se uporablja v procesih mučenja živali. Najbolj pogoste tarče sabotaž so laboratoriji, tovarne, univerze, trgovine s krznom, proizvodnja hrane, domovi vivisektorjev in mesnice. Čeprav sta reševanje živali in ekonomska sabotaža prioriteta cilja, pa je "sekundarna skrb vsake akcije publiciteta – pridobivanje dokumentiranih in fotografiranih dokazov o grozotah, ki jih izvajajo v laboratorijih ... da bi širša javnost končno lahko izoblikovala svoje poglede in spoštljivo ravnala z ostalimi živimi bitji."⁹ Publiciteta je pomembna, ker želijo vivisektorji in drugi izkoriščevalci živali napade pogosto prikriti, da ne bi škodili njihovem ugledu. Zato ALF meni, da je nujno potrebno obveščati medije o uspešnih akcijah in izobraževati ljudi o tem, kaj se živalim dogaja za zaprtimi vrati ne humanih ustanov. Sestavni del ALF-ovih aktivnosti je tako tudi izdajanje biltenov¹⁰, razpečevanje letakov in razpoložljivost govornikov za javna srečanja in razprave "s ciljem promocije etike osvoboditve živali."¹¹

⁸ Takoimenovane 'holding unit'

⁹ Interviews with Animal Liberation Front Activists.

¹⁰ Bilteni ALF-a so Animal Liberation Front Press Office Newsletter in ALF Supporters Group Newsletter.

¹¹ Letak Animal Liberation Front Press Office.

Iz glasila ALF

¹² *Animal Liberation Front Supporter's Group.*

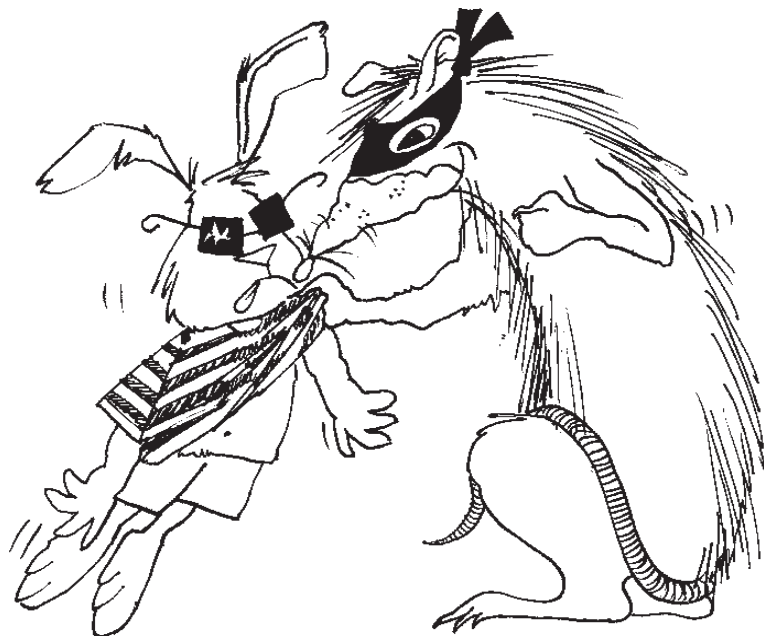
¹³ *Letak Skupine za podporo ALF-u.*

¹⁴ *Vague, Tom, Anarchy in the UK, AK Press, London, 1997, str. 40.*

¹⁵ *Animal Liberation Frontline, Uncensored News and Information for you, Animal Liberation and the Law: Animals board The Underground Railroad, www.animal-liberation.net.*

Poleg ilegalnega dela ALF-a obstaja tudi legalna Skupina za podporo¹², ki se ji lahko pridružijo vsi, ki želijo podpreti ALF, ne da bi s tem kršili zakon. Namen ALF SG je podpora delovanju ALF-a z vsemi možnimi zakonskimi sredstvi, kar vključuje tudi podporo zaprtim aktivistom. "Cena, ki so jo plačali aktivisti ALF-a, je bila visoka. Številni so bili poslani v zapore ... zaradi svojih dejanj poguma in sočutja ... ALF SG je prepričana, da takšnih dobrih ljudi ne bi smeli zapustiti ... temveč zaslužijo vso pomoč in podporo, ki jim jo lahko nudimo."¹³ Rekordno najdaljša kazen je 18 let, kolikor je bilo dosojeno najbolj znanemu zaprtemu aktivistu Barryju Hornu. ALF-ova lista zapornikov pa poleg njega vključuje še 15 imen obsojenih borcev za svobodo živali.

Uradna politika ALF-a je nenasilna direktna akcija. ALF je ohranil obvezo nenasilja do vseh živih bitij, vključno z ljudmi. Sami pravijo, da zelo pazijo, da s svojimi akcijami ne bi poškodovali živali ali nedolžne ljudi. Izogibajo pa se tudi uporabi fizičnega nasilja nad tistimi, ki so vključeni v pregon živali, ker bi to predstavljalo veliko taktično napako. Trden dokaz, da nobena njihova akcija ni prinesla žrtev, sicer ne obstaja, vendar pa tudi o nasprotnem ni nobenega dokaza. Vse njihove direktne akcije so usmerjene samo na nežive objekte. "Napadamo lastnino, ne ljudi."¹⁴ Po njihovem prepričanju tovrstne akcije niso nasilne, saj pod definicijo nasilja ne uvrščajo uničevanja lastnine, ki se uporablja v procesu mučenja živali in povzročanja škode izkoriščevalcem živali. "Porušiti stavbo ni nasilno – nasilno je zažgati žival."¹⁵

Iz glasila ALF

Čeprav je uradna politika ALF-a usmerjena proti nasilju nad ljudmi, pa tiskovni predstavnik ALF-a in eden najbolj preganjanih aktivistov v Veliki Britaniji Robin Webb meni, da je nasilno ravnanje v nekaterih pogledih lahko tudi sprejemljivo. "Nasilje je včasih lahko upravičeno, podobno kot je bil upravičen oborožen boj v primeru afriškega nacionalnega kongresa. Zahodni svet je Nelsona Mandelo takrat razglasil za terorista, zdaj pa ga priznavajo za človeka miru in svetovnega voditelja. Mislim, da bo zgodovina enako upravičila tudi druge ljudi. Nasilje sicer nikoli ni popolnoma upravičeno, vendar se aktivisti zgledujejo po primerih kot je Južnoafriška republika in pravijo: nasilje je bilo uporabljeno, oborožen boj je bil uporabljen, in izkazal se je v boju proti večjemu zlu."¹⁶

Upravičenost ali neupravičenost nasilja v boju za osvoboditev živali je tudi ena izmed tem, ki najbolj buri duhove znotraj gibanja. Na eni strani prevladuje prepričanje, da nič ne more upravičiti uporabe bomb in da se s tovrstnimi akcijami aktivisti spustijo na nivo vivisektorjev. Druga stran pa nasilje opravičuje kot edino možno sredstvo za doseg korenitih sprememb. Prav v tem pogledu se lahko navežemo na skupino, ki predstavlja strah in trepet vivisektorjev, pa tudi države.

The Liberators so skupina, ki kritizira nenasilni odpor kot popolnoma nesprejemljivo obliko boja, ker delovanje znotraj sistema ne bo nikoli prineslo pomembnega rezultata za živali ter je prepričana, da je nasilje nad ljudmi sploh edini način, ki lahko vodi do resnične osvoboditve živali. Osvoboditelji so svoj pogled predstavili v znameniti Vojni napovedi človeštvu, pod katero se je podpisal anonimni Kričeči volk. Vojna napoved človeštvu je najradikalnejši manifest, ki ga je kdajkoli napisala katerakoli skupina za osvoboditev živali.

"Osvoboditelji verjamejo, da je prišel čas, da fizično ustavimo zatiralske ljudi in dovolimo svojim bratom in sestram ter okolju, v katerem živijo, da se ozdravi ... to je čas za vojno proti človeštvu ... in družbi, ki temelji na krvi, znoju in solzah živali."¹⁷

The Liberators naj bi bili skupina, ki se je odcepila od ALF-a in se ponaša s sloganom 'ubijati ljudi, da bi rešili živali'. Cilj akcij se premakne od uničevanja lastnine k resničnim povzročiteljem zlorabe – ljudem. Osvoboditelji menijo, da so ljudje uničevalna sila in najnižja oblika življenja, brez katere bi bil svet veliko boljši. Zato verjamejo v ubijanje ljudi, da bi rešili živali. Prišli so do zaključka, da ljudje in živali nikoli ne bodo mogli skleniti premirja, ker to ni v človeški naravi in ne v naravi družbe, ki so jo ustvarili. Človeška družba in zakoni so nemoralni, oni sami pa so tisti, ki se čutijo moralno odgovorne, da kršijo zakone in se uprejo zatiralskemu režimu.

"Če ljudje resnično želijo rešiti živali, morajo prenehati zapravljati čas na poskusih izboljšanja človeške rase in njene družbe. Razglasiti morajo vojno proti ljudem. Pridružiti se morajo tej revoluciji."¹⁸ Revolucija je po mnenju Osvoboditeljev temeljnega pomena za osvoboditev živali. Vendar naj bi se revolucija za osvoboditev živali

¹⁶ *Intervju z Robinom Webбом.*

¹⁷ *Screaming Wolf, A Declaration of War, str. 87.*

¹⁸ *Ibid. str. 15.*

¹⁹ *Ibid.* str. 14–15.

²⁰ *Ibid.* str. 40.

²¹ *Ibid.* str. 37.

²² "Morda še vedno ne razumete pogleda Osvoboditeljev na uporabo militantne taktike za zaustavitev tistih, ki zatirajo živali. Naj vam njihovo stališče pojasnim s primerom, ki ga radi uporabljajo. Ljudje so prepričani, da je uporaba sile, celo smrtonosne sile, sprejemljiva kot oblika samoobrambe, kadar smo napadeni. Ljudje tudi pričakujejo, da bo nedolžen opazovalec pomagal žrtvi napada, če žrtev potrebuje pomoč, četudi bo moral pomoč podati v obliki uporabe smrtonosne sile. V obeh primerih ljudje dovoljujejo uporabo sile na osnovi samoobrambe, če je s silo odgovorila sama žrtev ali pa njen zastopnik. Osvoboditelji verjamejo, da silo enostavno uporabljajo v samoobrambi, kot zastopniki živali, ki so žrtve človeškega zatiranja." *Ibid.*, str. 41.

²³ *Ibid.*, str. 16.

²⁴ *Ibid.*, str. 50.

²⁵ *Ibid.*, str. 64.

²⁶ *Ibid.*, str. 96.

²⁷ *Ibid.*, str. 106.

²⁸ *Ibid.*, str. 48.

popolnoma razlikovala od vseh dotedanjih revolucij. To je prva revolucija, ki zahteva izključitev – izključitev živali iz družbe, medtem ko naj bi vse prejšnje zahtevale njihovo vključitev. "Zatirani ljudje hočejo biti vključeni v družbo. Zatirane živali pa hočejo, da jih družba pusti pri miru."¹⁹ Navedena razlika je odločilnega pomena, saj so osvoboditelji prepričani, da so za izpeljavo takšnega cilja potrebne drugačne strategije kot za druge družbene spremembe. Nenasilje je vsekakor izključeno, saj naj bi samo fizična poškodba ljudi prepričala, da ne bodo izkoriščali živali. "Bojevanje z besedami namesto s silo je izguba časa."²⁰ Intelektualni argumenti naj ne bi bili učinkoviti, učinkovita je samo bolečina. Ljudje bodo spoštovali živali, ko se bodo bali, kaj vse se jim lahko zgodi, če jih bodo zlorabljali. "Šele takrat, ko bodo šibki postali močni, bodo izkoriščevalski človeški duhovi začeli paziti na svoja dejanja."²¹ Brez militantne intervencije pa ljudje ne bodo prenehali zlorabljati ne-ljudi.²²

Osvoboditelji si sicer zastavljajo cilj popolne osvoboditve živali, vendar ga v isti sapi tudi zavrnejo s pesimističnim prepričanjem, da se svet kljub njihovim akcijam ne bo spremenil. "Ljudje bodo zlorabljali druga bitja tako dolgo, dokler bo obstajala človeška vrsta."²³ Izkoriščanje živali se bo nadaljevalo, dokler ljudje ne bodo izumrli ali dokler planet ne bo uničen. Osvoboditelji trdijo, da je nemogoče hkrati podpirati osvoboditev živali in biti član človeške družbe, ker je zloraba integralni element tega sistema. Da bi prekinili zlorabo živali, moramo prekiniti obstoj sistema, katerega temelj je to, da zlorablja. Samo nepreklicen konec te družbe lahko predstavlja izpolnitev cilja popolne svobode živali.

"Če hočemo biti pravi privrženci živali, moramo biti teroristi."²⁴ Navedeno izjavo vsekakor težje sprejmejo privrženci kot izkoriščevalci živali. Ljudje, ki branijo pravice živali, namreč želijo ostati člani sedanje družbe, kar pa se po mnenju osvoboditeljev medsebojno izključuje. Zato so edini pravi borci za živali, kot sami pravijo Osvoboditelji, lahko samo "teroristi". "Ti ljudje verjamejo, da nam bo samo revolucija, popolna odprava sedanje družbe, omogočila, da rešimo svojo družino pred mučenjem in smrtjo."²⁵ Edina prava osvoboditev vseh živali bi bila torej samo odprava človeške družbe. "Tiranije človeštva bi bilo konec."²⁶ Osvoboditelji so se za takšen cilj pripravljali žrtvovati, vendar se zavedajo, da je v tem trenutku neizvedljiv. Kljub temu, da ne morejo uresničiti svojega končnega cilja, pa lahko zmagujejo v številnih majhnih vojnah, kajti vsaka osvobodena žival je ena dobljena zmaga. Čeprav ne morejo ustaviti izkoriščanja, pa lahko ustavijo izkoriščevalca. "Ne moremo ustaviti vivisekcije, lahko pa ustavimo vivisektorja."²⁷

Osvoboditelji čutijo, da morajo delovati za živali. "Narediti moramo tisto, kar mislimo, da bi same naredile zase ... Uničile bi ceste, ki so naredile prostor za uničevalno silo avtomobilov. Požgale bi raziskovalne ustanove, pobile živalske raziskovalce, ki dnevno uničujejo njihovo sorodstvo zaradi dobička in zabave."²⁸

Zelo težko je ocenjevati, v kolikšni meri osvoboditelji izvršujejo svoje akcije v skladu s svojim radikalnim manifestom in katere so akcije, ki so plod njihovega podtalnega dela. Osvoboditelji in tudi večina drugih skupin namreč ne prevzema odgovornosti za svoje akcije, ker menijo, da propaganda ne pripomore k učinku in k širšemu odobravanju njihovega delovanja in njihovih ciljev. S svojimi akcijami ne želijo izobraževati družbe in opozarjati na svoje cilje kot naprimer ALF. "Ne želimo, da mediji objavljajo poročila o naših akcijah, ker bi to lahko otežilo naša prihodnja dejanja ... Nočemo izobraževati družbe, ker vemo, da se ne bo nikoli spremenila. Nočemo biti vključeni v strukturo moči v sistemu. Želimo samo osvoboditi (osvobajati) družinske člane in uničiti ustroj sistema, ki zlorablja."²⁹ Dejstvo, da ne oznanjajo svojih dejavnosti, pripomore k ustvarjanju strahu in nesigurnosti, kar po njihovem mnenju povečuje učinek.

V javnosti se redko oglašča tudi Justice Department. Njegova posebnost so predvsem pisemske bombe. V osemnajstih mesecih naj bi na različne naslove razposlal več kot 150 pisemskih bomb, med drugim tudi navdušenemu lovcu princu Charlesu. Mnogi aktivisti gibanja za osvoboditev živali so zelo kritično sprejeli odločitev Justice Departmenta, da se izolira od ostalih skupin in širše javnosti. "(ALF SG 14) Justice Department se je izoliral od širše javnosti s tem, ko je dovolil, da ga mediji označijo za 'terorista'." Anonimni avtor članka v podlistku ALF-ove skupine za podporo namreč meni, da širša javnost sicer podpira oboroženi boj, ne podpira pa terorizma kot uporabe nasilja za ustvarjanje atmosfere strahu – saj lahko nasilje prizadane tudi njih. In prav dejstvo, da se Justice Department ni omejil od terorizma, naj bi po njegovem mnenju škodilo celotnemu gibanju. Justice Department sicer upa, da bo z nazivom teroristov uspel izzvati državno represijo in odpor proti njej, vendar pa velik del gibanja njegovo ravnanje obtožuje in meni, da "uporabljanje in pošiljanje bomb ni dejanje poguma in ne naredi ničesar, da bi pomagalo živalim."³⁰

Vedno večja popularnost gibanja in vedno večje število skupin in organizacij s seboj seveda prinaša tudi različne pristope k načinu boja in s tem razhajanja, ki grozijo, da "bo prišlo do razdorov v gibanju"³¹, kar bi ga oslabilo. Zato Animal Liberation Brigade, ki tako v svojem imenu kot v manifestu združuje Animal Liberation Front in Angry Brigade, poziva celotno gibanje, naj zbere vse sile in poskuša premostiti tako prepad znotraj samega gibanja za osvoboditev živali kot tudi razhajanja med borci za človeško osvoboditev in osvoboditev živali ter sklene trajno zaveznitvo. "Ustaviti moramo vse objestne oblike izkoriščanja: seksizem, rasizem, razredno družbo, heteroseksizem in zlorabo živali ... Da bi dosegli POPOLNO OSVOBODITEV, moramo skupaj zgraditi alternativo kapitalizmu,"³² kajti nobena resnična svoboda, še najmanj pa svoboda živali, ni možna v kapitalistični družbi.

²⁹ *Ibid.*, str. 103.

³⁰ *ALF Supporter's Group Newsletter*, poletje 1994, str. 54.

³¹ *Ibid.*

³² *Animal Liberation Brigade Manifesto*.